

בטאון בית הוראה ולשכה לממונות
שעניי כולל "זכור לאברהם" וביה"כ "משכן הקודש"
ביתר עילית

גליון מס' 25

עושה שלום

פרשת ראה

הרה"ג ר' אפרים עמאש שליט"א ראש בית ההוראה

שאלה: ראובן במקצועו הוא צבעי, ויש לו מכונה חשמלית יקרה ששווה 10,000 ש"ח. ביקש ראובן משמעון שהוא גבאי ביהכ"ס לשמור את המכונה במחסן של ביהכ"ס, (רק לגבאי יש את המפתח למחסן). אמר לו שמעון 'אתה יכול להניח שם, וכך עשה. עברו ימים, ושמעון הגבאי רצה לצבוע את המחסן, לכן העביר את המכונה למחסן אחר. במחסן השני היו חפצים רבים ששייכים לקבלן בניה בשם לוי, וגם לו היה מפתח למחסן הנ"ל. יום אחד שלח לוי את פועליו הערביים לקחת חפץ מהמחסן, וכיון דקיי"ל שהם מקפידים שלא לילך ד"א בלא נטילת ידיים, נעלמה גם המכונה ולא נודעו עקבותיה.

כעת יש לדון מי חייב לשלם – שמעון הגבאי, לוי הקבלן, או שניהם פטורים וראובן הפסיד? **תשובה:** לכאורה כיון שלוי הקבלן לא ידע שיש עוד דברים במחסן, וכן אין מוכרח שהפועלים יגנו מכשיר גדול הניכר בגנבתו, ע"כ א"א לחייבו מדין מעמיד בהמה ע"ג קמת חבירו. מעתה יש לדון אם שמעון הגבאי קיבל על עצמו שמירה בכך שאמר לראובן להניח המחסן. הנה בגמ' ב"מ (פ"א) גבי האומר הנח לפני איתא דבשוק הוי ספק, ובחצר לדעת רבי לא קיבל שמירה ולרבנן קיבל. ופסק השו"ע (חו"מ סי' רצ"א סעי' ג') בחצר כרבי דלא קיבל שמירה. ובשוק כתב השו"ע (סעי' ב') דלא קיבל ע"ע שמירה, אך זאת מספק כיון שלא נפשט בגמ' הדיון בזה. אלא ש"ל דהשו"ע הביא דעת הרא"ש בתשובה דהאומר הנח בשוק אין לו דין שומר כלל. ובאמת הרמ"א בסו"ד הביא דעת י"א שאין חילוק בזה ובכ"ג לא מקבל עליו שמירה. בבית דעת השו"ע יש ב' דיעות – הרמ"א כתב אליבא דהשו"ע שיש לחלק בין מקום המשתמר דלא קיבל עליו שמירה, למקום שאינו משתמר דודאי קיבל עליו שמירה. הסמ"ע (ס"ק ה') כתב לחלק היכא שהבעלים נשאר במקום דלא קיבל שמירה, להיכא שהבעלים אינו נשאר דקיבל שמירה.

עוד נחלקו הש"ך (ס"ק ח') והמחנ"א (שומרי ד') אם בית השומר שאין יכול המפקיד להיכנס לשם כ"ע מודים דקיבל שמירה, דעת הש"ך (וכן דעת הגת"מ ס"ק ח') דקיבל שמירה, ולמחנ"א לא קיבל.

לכא' מחלוקתם תלויה במח' הרמ"א והסמ"ע, דהרמ"א שכתב דהכל תלוי במשתמר ס"ל כהמחנ"א שבבית לא מקבל שמירה. אבל הסמ"ע שכתב דאם המפקיד לא יכול לשמור השומר מקבל שמירה, ס"ל כהש"ך שבבית השומר מקבל ע"ע שמירה (שהרי המפקיד אינו יכול להיכנס לביתו).

והנה בנידו"ד איירי במחסן המשתמר אבל המפקיד אינו יכול להיכנס לשמור על חפציו, תלוי הדבר במח' הש"ך והמחנ"א אם קיבל ע"ע שמירה כה"ג, דלמחנ"א פטור ולש"ך חייב. אמנם נראה דאף לדעת המחנ"א יש לחייב את שמעון הגבאי מדין מזיק, וכמוש"כ הנתח"מ (ס"ק ז') דאם עשה מעשה בגוף החפץ כגון שראובן נטל כלי מבית שמעון והניח באם הדרך במקום שאין משתמר ודאי דחייב אפי' לא עשה קנין, וה"נ שמעון הניחו במקום שיש לאנשים אחרים רשות להכנס אליו, וזה הוי מזיק ממש וחייב.

אלא שיש לעיין בעיקר ד' הנתח"מ מהכ"ת דהוי מזיק בידים וחייב אפי' שוגג, והלא בגמ' בסנהדרין (ע"ז) איתא דאם הניחה בתחמה ומתה נחלקו רב אחא ורבינא אם חייב. ופסק הרמב"ם (פ"ז מהל' חובל ומזיק ה"ב) 'הכושב בהמת חברו במים או שנפלה ומנעה מלעלות עד שמתה במים, או שהניחה בחמה וצמצם עליה המקום כדי שלא תמצא צל עד שהרגתה החמה חייב לשלם וכן כל כיוצא בזה'. וכ"פ השו"ע (חו"מ סי' שפ"ג).

בטעם הדבר כתב הרה"מ דהוא מדינא דגרמי דסוף חמה לבוא, וכ"כ הב"י בשם הראשונים שאין זה מזיק בידים אלא בגרמי. וא"כ ק' למה בנידו"ד לא נאמר שחייב רק משום דינא דגרמי ונפק"מ שבשוגג כנידו"ד פטור.

ואפ"ל שהנתח"מ ס"ל כהתוס' בב"ב (נ"ו. ד"ה אלימא) שכתבו דכופף קמה בפני הדליקה הוי מזיק בידיים, אפי' שסוף חמה לבוא. ורק באופן שלא הביא את הקמה לאש אלא קשרה בלבד אינו נחשב למזיק בידיים.

א"כ ד' הנתח"מ תלויים במח' המ"מ והב"י בדעת הרמב"ם ותוס', ונפק"מ למי שהוציא דברים מהמקלט וכי"ב כי חשב שהם הפקר, והניחם ליד הפח ואבדו. דלהרמב"ם הוא חייב מדינא דגרמי ובשוגג פטור. ולהתוס' חייב מדין מזיק בידיים וגם בשוגג חייב.

בנידון השאלה לכא' יש ס"ס לחייב את הגבאי – שמא הלכה כהש"ך וממילא קיבל שמירה וחייב על פשיעה, וגם אם נאמר כהמחנ"א שלא קיבל שמירה, שמא הלכה כהנתח"מ שנחשב למזיק בידיים וחייב. אלא שמ"מ אין מוציאין ממון ע"י ס"ס ויכול הגבאי לומר ק"ל כהמחנ"א שלא קיבלתי שמירה, וק"ל כהרה"מ בדעת הרמב"ם שבכ"ג נחשב לגרמי בשוגג ופטור.

העולה מן האמור: שמעון הגבאי פטור מלשלם על המכונה, בטענת ק"ל שלא קיבלתי שמירה, וגם שנחשב גרמי בשוגג ופטור.

הרה"ג ר' יצחק מועלם שליט"א רב העיר ביתר עילית

בשבוע שעבר עסקנו בעניין מי ששכר צימר או הזמין פיצה דרך הטלפון וביטל את הזמנתו, אם חייב לשלם על הצימר או על הפיצה, והעלנו תחילה כי שייך קניין סיוטומא בשכירות בתים, כעת נמשיך ונדון אם יש משמעות לסיוטומא לחייב את המזמין.

שאלה: האם שייך סיוטומא בדיבור, ועוד האם שיחת טלפון חשיב קניין סיוטומא, ואי תימא דחשיב שיחת טלפון קניין סיוטומא, האם מי ששכר צימר בטלפון וביטל חייב לשלם על השכירות?

תשובה: נחלקו האחרונים אם השוכר בית במעשה קניין ולבסוף לא הגיע לדור בו, אם חייב לשלם דמי שכירות מלאים או דמי שכירות כפועל בטל.

הקצה"ח (סי' שט"ז סק"א) כתב כי דווקא בפועל העובד אצל בעה"ב ולבסוף לא עבד משלם לו כפועל בטל, אבל במשכיר דירתו והשוכר לא בא לדור בו משלם לו תשלום מלא.

והנתיבות (שם סק"ב) כ' אף בשוכר אין חייב לשלם שכר מלא כיון שלא דר, ויש לנכות למשכיר דמי השכירות מה שנהנה המשכיר בזה שדירתו לא התלכזה.

נמצא דיכול השוכר לומר קים לי כדעת הנתיבות.

אולם יש בידון דידן חיסרון, שהרי דיבור דרך טלפון אינו נחשב מעשה קניין וממילא אן בו דין סיוטומא, שהרי כל מה שכ' הראשונים שנתנו תוקף לסיוטומא כיון שנעשה פעולה, אך בידון דידן נעשה דיבור בלבד.

בדבר זה נחלקו הראשונים – המהר"ם מרוטנבורג (הובא בב"י יו"ד סי' רס"ד ס"א) ור' יחיאל סברו שקנין סיוטומא מועיל בדיבור, וכ"כ המרדכי (שבת סי' תע"א, תע"ב), ומאידך הרא"ש בתשובה (כלל י"ב סי' ג') כ' שקנין סיוטומא לא מועיל בדיבור, ובשר"ת מהרש"ג (ח"ג סי' ק"ג) הביא סמך לדברי הרא"ש.

בביאור יסוד מחלוקתם מצאנו שני דינים באחרונים, עיין חתם סופר (שער המקנה הקנין והשטרות סי' כ"ז), וע"ע משפט הקנין (ח"ג עמוד שט"ז).

להלכה נחלקו כיצד נקטינן, בשו"ת מהרש"ג שם נקט כהר"א ש שקנין סיוטומא אינו קונה בדיבור בעלמא, והי"ש (ב"ק פ"ח סי' ס') כ' שכל דברי הרא"ש נאמרו רק במקום שאין מנהג ברור, אך במקום שיש מנהג ברור לדברי הכל אינו יכול לחזור בו, וכ"כ להלכה בשו"ת תשובות והנהגות (ח"א סי' תת"ג), וכ"כ בשו"ת הרמ"א סי' כ', וכ"כ בשו"ת דברי חיים (חו"מ ח"ב סי' כ"ז) שבמקום שיש מנהג ברור קונה.

עתה נבוא לבאר נידון דידן שסיים עם המשכיר להשכיר צימר, לדעת הרבה מהפוסקים אסור לשוכר לחזור בו, ואף להרא"ש ס"ל ליש"ש במקום שיש מנהג ברור אינו יכול לחזור בו, ואמנם יש חולקים וא"כ יוכל לומר קים לי.

אבל מ"מ אסור לשוכר לחזור בו לאחר הסיכום מדין "מחוסר אמנה" כנפסק בשו"ע (חו"מ סי' ר"ד סי"ז), אמנם הרמ"א (שם סי"א) הביא מחלוקת ראשונים באופן שמצא הקונה חפץ וזה במחזיר זול יותר אם רשאי לחזור בו, ולהלכה נקט הרמ"א כדעת האוסרים, וכ"כ הב"י (שם) להתמיר.

מאידך הש"ך (שם ס"ק ה') הביא שהב"ח נסתפק בזה, וכ' הגר"א בשם הירושלמי להקל בזה, וכ"כ שו"ת חת"ס (סי' ק"ב), וערוה"ש (סי' ר"ד ס"ח) להקל, וכ"כ שו"ת שבט הלוי (ח"ד סי' כ"ז) להקל באופן שהדירה האחרת שמצא הינה זולה משמעותית מהדירה הראשונה.

מ"מ כיון שהב"י והרמ"א נקטו להחמיר נראה שאין לחזור בו, אלא אם יש שינוי גדול במחיר ויוכל לסמוך על המקילים.

לעניין הזמנת פיצה יש לחלק אם עוד לא הכינו פיצה דינו כדלעיל, ואמנם אם כבר הכינו את הפיצה והופסדה הפיצה שלא לה ביקוש חייב לשלם לו כדן מזיק עצמו בגרמי, ומ"מ באופן שהפיצה לא הוכנה כיון שהב"י והרמ"א החמירו אין לו לחזור בו מדין "שארית ישראל לא יעשו עוולה".

העולה להלכה: בביטול צימר שהוזמן דרך הטלפון יכול לטעון קים לי כדעת הסוברים שאין קניין בדיבור, אולם אינו יכול לחזור בו מדין מחוסר אמנה, ובמקום שמצא צימר הרבה יותר זול יכול לסמוך על המקילים ולבטל את הזמנת הצימר.

במזמין פיצה בטלפון אינו יכול לבטל הזמנתו משום מחוסר אמנה, ואם כבר הכינו את הפיצה והופסדה מחמת ביטול ההזמנה, חייב לשלם המבטל.

שואל ומשיב

שאלות שנשאלו בבית ההוראה

שאלה: ברך ברכת הגומל, ולאחר הברכה הופתע לגלות שאחד מהעשרה יצא מבית הכנסת, מה דינו?
תשובה: אין לברך ברכת הגומל בשום אופן בפחות מעשרה, ולכתחילה שניים מתוכם ת"ח].
בדיעבד אם טעה וברך בפני תשעה או פחות, כתב השו"ע (או"ח סי' רי"ט סעיף ג') שטוב שיחזור ויברך בפני עשרה בלא שם ומלכות. ונראה דראוי לבקש מאחר המברך שיוציאו ידי חובה.
שאלה: שוכר דירה מרוהטת גילה שהרהיטים נגועים במכרסמים קטנים ופרעושים, דבר הצריך הדברה דחופה ויקרה. המדבר הסביר שחוקקים אלו מגיעים מבחוץ ע"י שהשוכר היה במקום מסויים שנכנסו לו שם לאיזה חפץ או בד ונכנסו לדירה ונתרבו. מי חייב לשלם על ההדברה?
תשובה: הכלל הוא שכל שהשוכר עשה שימוש רגיל ואעפ"כ נגרם נזק צריך המשכיר לשלם. וכן הדבר גבי הדברה, שאם השוכר לא מקפיד על ניקיון וכדו' ולכן נתרבו מקקים ועכברים, על השוכר לשלם את ההדברה, אבל כל שיש צורך בהדברה ע"י מדבר ללא

שום אשמה מצד השוכר, חייב המשכיר לשלם, כן הורה הגר"ש זעפרני שליט"א.
שאלה: חתן בר מצוה שקורא בתורה וטועה, האם מותר להעיר לו כשרואים שנגרם לו מכך עוגמת נפש?
תשובה: בקונטרס תורת האדם (ח"ג עמוד 74) הביא בשם הגר"ש פיינברג זצ"ל שאין לחוש להלבנת פנים כשיש צורך בדבר.
והוכיח מהשו"ע (ח"מ סי' צ"ב סעיף ו') שמוותר לב"ד להכריז בפני הקהל אם מכירים בפלוני שהוא חשוד, בכדי למנוע ממנו שישבע, ואע"פ שמחמת כן מתבייש מהקהל. ומ"מ צריך בזה זהירות רבה.
שאלה: משפחה הצריכה להכין כמות גדולה של בצלים ושומים עבור שבת חתן, ורוצים להתחיל מיום קודם, באיזה אופן אפשר להקל שישארו גלויים במשך הלילה?
תשובה: מצאנו בפוסקים כמה קולות בעניין - בשו"ת ציץ אליעזר (ח"ב סי' מ"א) כתב דכל החשש היינו בגלויים, וכשמניח במקרה אינו נחשב לגלוי. בשבט הלוי (ח"ג סי' קס"ט) כתב דיש פוסקים שלא חששו לזה כיום, ולכן אפשר אם מטוגן או אפוי. ביבי"א (יו"ד ח"ב סי' ז') כתב להקל באם מערבם עם דבר אחר.

בניה כהלכה

הרה"ג ר' יואב סימן טוב שליט"א

לשאלות ובידורים ניתן לפנות ללשכה לממונות - זכור לאברהם

דבאופן שא"א לבעלים ליהנות מביתו, הדר שם לא משלם לו שכר ואף לא יכול בעה"ב לדרוש שכר, וכתב הנו"ב דכל דברי הרמ"א אליבא דהשו"ע דאומרים כופין על מידת סדום, אבל לדעת הרמ"א שפסק כהרא"ש ודאי יכול למנוע מחבירו לדור בביתו בחינם, ולא הוי כופין על מידת סדום. ברם גם דברי הנו"ב אינם מוסכמים, ראה מש"כ בתשובה בספר זכור לאברהם (חלק ג') בעניין שוכר שבנה בחצר דירה המושכרת.
בכל אופן אין הנידון דומה לראיה, משום שכל הנידון בפוסקים הוא האם כופין על מידת סדום וחבירו יכול לנהוג ברכוש חבירו בחינם, אבל אין מי שיאמר שיכול אדם להפקיע מחבירו את רכושו בטענה כי ממילא הוא לא נהנה ולא צריך את רכושו. וכ"כ בשו"ת שבט הלוי (חלק ח') סי' רצ"ט, וכ"כ בקובץ מקבציאל (גליון כ"ג עמ' רט"ו) בשם הגרי"ש אלישיב זצוק"ל. וכן מוכח משו"ת מהרש"ם (ח"ב סי' קנ"ג) דאין כופין את האדם למכור אפי' דבר קטן, וק"ו שא"א להפקיע ממנו שום דבר ללא תשלום, וראה עוד מה שכתבנו בתשובה בספר זכור לאברהם (חלק ה' סימן קנ"ג תשובה ו').
מ"מ גם המנהג בכל בתי הדינים לחייב תשלום על השימוש ברכוש המשותף (אם אין חלוקת שותפות ואכמ"ל), ולכן גם השטח הנקרא שפ"פ שהוא כאמור רכוש משותף לכל השכנים ויש בו זכויות בנייה (תאורטיות) לכולם בשווה, לא יכול שום שכן לומר מכיוון שא"א לאף אחד להשתמש חוץ ממני אינני חייב לשלם עבור הבניה בשטח זה.

בשבוע שעבר דנו לגבי בנייה שהתרחבה לכיוון ההר (הנקרא שפ"פ), והוא שטח השייך לכל בעלי הזכויות במגרש הזה, ונוצרה אפשרות לקומה השנייה לבנות לעצמה חצר בעקבות העלאת מפלס הבניין ע"י בניית הקומה הראשונה, ונוצר ויכוח בין השכנים מי יכול לבנות חצר האם הקומה הראשונה ע"י חפירת ההר או הקומה השנייה שכעת ההר צמוד להם.
הנה קודם שנבאר את דין השפ"פ נקדים ונעסוק במה ששאלו רבים מדוע אין כאן דין כופין על מידת סדום, והרי שאר השכנים אינם יכולים ליהנות כלל משטח זה משום שאין להם דרך לשם, ואולי נאמר שהוא דין של זה נהנה וזה לא חסר וכופין על מידת סדום, ומדוע ישלם לו על השטח הזה.
אכן ישנה מחלוקת בין השו"ע והרמ"א בדין כופין על מידת סדום, ראה בסימן קע"א סעיף ד' בדין אחים שחלקו ויש לאחד מהם קרקע סמוכה, האם יכול לדרוש מאחיו לקבל את השטח הסמוך לשטחו או יאמר אחיו שנעשה גורל אולי יצא בחלקי השטח הסמוך לשטח שלך ואוכל למכור לך בממון הרבה.
לדעת השו"ע אומרים כופין על מידת סדום והוא שיש לו חלק סמוך לשטח שלו יקבל ללא גורל את החלק הסמוך לו, ולדעת הרמ"א יכול לומר שיעשו גורל, ואין זה כופין על מידת סדום משום שע"י השטח הזה יכול להרוויח מאחיו.
לפי"ז כתב הנו"ד ביהודה (תנינא ח"מ סי' כ"ד) לתלות מש"כ הרמ"א (סימן שס"ג סעיף ו')

משיב כהלכה

מאמר מרבני ההוראה

הרה"ג בצלאל בן כהן שליט"א

שאלה: מצוי בבין הזמנים שמשפחות יוצאות לטייל, וקורה שצרכים להטעין את הפלאפון או המצלמה וכדו', האם מותר להם להטעין במקומות ציבוריים כבתי כנסיות וכדו'?

תשובה: מצאתי בקונטרס נור התורה (חלק ג') שכתב דאסור לאדם להשתמש בחשמל הנימצא בביהכ"נ בדבר שאינו קשור ללימוד, והיינו דנדבת התורה הייתה לצורך דבר שקשור ללימוד כגון להשתמש באור או במים חמים, משא"כ השתמשות של מילוי הפלאפון שאינו קשור לכך, ולכן כ"ז שלא ברור וידוע שהתורה יודע מכך, אין היתר להשתמש בזה, והרי"ה דאסור להשתמש באולם שמחות לכל זה, והיינו דהרי ניתן השירות לבעל השמחה לצורך חשמל לצורך השמחה בלבד, ולא לצרכים אחרים, עכ"ד.
ונחזי אנו, דהנה לגבי דבר של הקדש, ידוע הדבר דכל מי שתורם ומתנדב דבר עבור ביהכ"נ הוי ממון של ההקדש ומסתלק שם הבעלים ממנו, והגבאי שנתמנה לכך הוא נחשב כבעלים של ההקדש. וכמבואר בשו"ת מהר"ק (כלל ה') שכתב שכשכבני העיר אחרת שולחים מעות לצדקה לגבאי עיר אחרת או כשנחשף הנפש מניחים לכפרת נפשם מנדבת ליבם איזה מעות לצדקה וממנים גבאים על אותם מעות, ודאי מסתלקים מאותם מעות מכל וכל ונותנים כח לאותם גבאים, שהרי הם אינם יכולים לפקח בהם.
כעין זה מבואר בחכמת אדם (כלל קמ"ה סעי' כ"ל) על מידת דשיין לביהכ"נ, לכו"ע ביד הגבאים לשנות אפילו לדבר הרשות, כל מה שהוא לצרכי הציבור. וכיון שברשותו לעשות כרצונו אי"כ הרי שתלוי מה נהוג שם, והיינו דאם נימצא שהגבאי פירסם שם שאין רשות להשתמש בחשמל לכל מאן דבעי, הרי ודאי דיש בכך משום גזל. ואפילו אם נחנה לשלם ע"ז, כמבואר בגמ' (ב"מ ס"א) ובשו"ע (ח"מ סי' שמ"ח סעיף א').
אולם בסתם כך כשאין שום גילוי מילתא נראה דאין בכך גזל, עפ"י המבואר בשו"ע (ח"מ סימן שני"ט סעיף א') וז"ל אסור לגזול או לעשוק אפי' כל שהוא בין מיראל ובין מעכ"ם ואם

הוא דבר דליכא מאן דקפיד ביה שרי, כגון ליטול קיסם מהחבילה או מהגדר לחצוץ שיניו, ואף זה אסור בירושלמי ממדת חסידות, עכ"ל.
בניד"ד דאין בשימוש החשמל אפי' שווה פרוטה, נראה דמסתמא מחיל ליה, ונראה דכאן אין זה אפילו מידת חסידות, והיינו משום דשם הטעם דאם כל אחד יטול קיסם נימצאת כל הגדר נהרסת, משא"כ בניד"ד. והנה ידועים דברי הש"ך (ס' שני"ח ס"ק א') שכתב וז"ל מדברי התוס' (ב"מ כ"ב) מוכח דאם נתון לחבירו לאכול מדבר שאינו שלו, אע"פ שידוע שלבסוף בעה"ב יתרצה בכך הדבר אסור, דקימ"ל כאביי דיאוש שלא מדעת לא הוי יאוש ע"כ, ונ"ל דיש לחלק בין יאוש דאם יודע לו היכן האבידה לא יתייאש, משא"כ כאן כיון שידוע שלבסוף יתרצה השתא נמי בהיתרא אתי ליה, ולכן מותר לעשות כן, עכ"ל.
לפי"ז כיון דאין יקבוש מהבעלים ודאי שייכימו לכך, א"כ כבר מעיקרא מותר להם לעשות כן, אלא דמ"מ נחלקו האחרונים אם נקטין כדברי הש"ך למעשה, עיין בפתחי חושן (חלק ה' פרק א' אות ט"ו) שהרחיב בעניין. (ועי"ע בפסקי המשפט שם).
ונראה עוד דאם יתן סכום כסף לקופה שם ודאי דידיה מותר, עפ"י המבואר בשו"ע (ח"מ סי' שני"ט סעיף ב') דהביא בסתם דאסור לגזול אפי' ע"מ לשלם דבר יפה הימנו, ו"א דאם משלם לבעלים דבר יותר טוב ויפה ממה שנטל מהם מותר, (ב"י בשם הרא"ש). [ואף דמבואר בגמ' שם דהנ"מ דבר שעומד להמכר ולא בחפצי ביתו, מ"מ נראה שהחשמל אינו כחפצי ביתו שצריך להשתמש בהם].
מסקנה דמלחמה: כל מי שנצרך להטעין פלאפון או מחשב וכדו', ויש בפניו אפשרות להטעין רק במקום ציבורי, נראה שמוותר להטעין.
ונכון שיתן אפי' שקל לקופה הנמצאת שם, ובכך יצא מכל חשש.

להנצחת העלון
או לקבלתו במייל

BeitHoraaOsehShalom@gmail.com

לשכה לממונות 'זכור לאברהם'

055-6743601

Zachor123456@gmail.com

בית הוראה 'עושה שלום'

רחוב אש קודש 6 ביתר עילית

02-3750741

ניתן מענה לשאלות בהלכה בין השעות 8:00-00:00